

International Trauma Questionnaire (ITQ) (Mezinárodní dotazník traumatu)

Přehled:

International Trauma Questionnaire je stručný a jednoduchý dotazník, který se zaměřuje na základní charakteristiky klasické a komplexní posttraumatické stresové poruchy (PTSP a KPTSP). ITQ využívá přímočará diagnostická kritéria a je v souladu se zásadami mezinárodní klasifikace nemocí Světové zdravotnické organizace, MKN-11. Zaměření je na klíčové symptomy uvedených poruch tak, aby byla maximalizována klinická užitečnost a byla zajištěna mezinárodní využitelnost této metody. Dotazník je zájemcům k dispozici ke stažení bezplatně. Jeho vyhodnocení se vztahuje zvláště k definici funkčního poškození u PTSP a KPTSP a obsahuje i položky ve vztahu k diferenciální diagnostice.

Diagnostické postupy:

PTSP: Diagnóza PTSP vyžaduje potvrzení alespoň jednoho ze dvou příznaků z následujících 3 klastrů symptomů: (1) znovuprožívání traumatu tady a teď, (2) vyhýbavost, (3) přetrvávající pocit ohrožení a navíc potvrzení alespoň jednoho indikátoru funkčního poškození spojeného s uvedenými symptomy. Potvrzení daného symptomu nebo funkčního poškození je dáno skórem ≥ 2 .

KPTSP: Diagnóza KPTSP vyžaduje potvrzení alespoň jednoho ze dvou příznaků z každého ze tří klastrů symptomů PTSD (znovuprožívání traumatu tady a teď, vyhýbavost, přetrvávající pocit ohrožení) a alespoň jednoho ze dvou příznaků z každého ze tří klastrů poruch sebe-organizace (DSO): (1) afektivní dysregulace, (2) negativní sebepojetí a (3) narušení vztahů.

Dále musí být identifikována funkční poškození, kdy alespoň jedno se týká příznaku PTSP a alespoň jedno příznaku poruch sebe-organizace. Potvrzení symptomu nebo funkčního poškození je definováno skórem ≥ 2 .

Jedinec může získat buď diagnózu PTSP nebo diagnózu KPTSP, nikdy ne obojí. Pokud osoba splňuje kritéria KPTSP, pak již nedostává diagnózu PTSP. Pokyny pro skórování jsou uvedeny na konci textu.

Odkaz pro metodu:

Cloitre, M., Shevlin M., Brewin, C.R., Bisson, J.I., Roberts, N.P., Maercker, A., Karatzias, T., Hyland, P. (in press). The International Trauma Questionnaire: Development of a self-report measure of ICD-11 PTSD and Complex PTSD. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. DOI: 10.1111/acps.12956

Základní publikace:

Brewin, C. R., Cloitre, M., Hyland, P., Shevlin, M., Maercker, A., Bryant, R. A.,...Reed, G. M. (2017). A review of current evidence regarding the ICD-11 proposals for diagnosing PTSD and complex PTSD. *Clinical Psychology Review*, 58, 1-15. doi: 10.1016/j.cpr.2017.09.001.

Karatzias T., Shevlin M., Fyvie C., Hyland P., Efthymiadou E., Wilson D.,...Cloitre M. (2017). Evidence of distinct profiles of posttraumatic stress disorder (PTSD) and complex posttraumatic stress disorder (CPTSD) based on the new ICD-11 trauma questionnaire (ICD-TQ). *Journal of Affective Disorders*, 207, 181-187.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.jad.2016.09.032>

Hyland, P., Shevlin M., Brewin C.R., Cloitre M., Downes A.J., Jumbe, S.,...Roberts, N.P. (2017). Validation of post-traumatic stress disorder (PTSD) and complex PTSD using the International Trauma Questionnaire. *Acta Psychiatrica Scandinavica*. 136, 313-322. doi: 10.1111/acps.12771.

Shevlin, M., Hyland, P., Roberts, N. P., Bisson, J. I., Brewin C.R. & Cloitre M. (2018). A psychometric assessment of Disturbances in Self-Organization symptom indicators for ICD-11 Complex PTSD using the International Trauma Questionnaire, *European Journal of Psychotraumatology*, 9:1, DOI: 10.1080/20008198.2017.1419749

Cloitre et al.(2018) *Acta Psychiatrica Scandinavica*. DOI: 10.1111/acps.12956
Český překlad: Dr. Štěpán Vymětal (2019)

International Trauma Questionnaire (ITQ)

(Mezinárodní dotazník traumatu)

Instrukce: Uvedte prosím zkušenost, která vás nejvíce zatěžuje, a odpovězte otázky, které se k ní vztahují.

Stručný popis události: _____

Kdy se událost stala? (zakroužkujte jednu možnost)

- a) Méně než před 6 měsíci d) Před 5 až 10 roky
b) Před 6 až 12 měsíci e) Před 10 až 20 roky
c) Před 1 až 5 roky f) Více než před 20 roky

Níže je řada výroků o skutečnostech, které lidé někdy uvádějí v reakci na traumatické nebo stresující životní události. Přečtěte si pozorně všechny položky a poté zakroužkujte jedno z čísel vpravo, které naznačuje, jak moc Vás problém zatěžoval v posledním měsíci.

	<i>vůbec ne</i>	<i>málo</i>	<i>středně</i>	<i>docela dost</i>	<i>extrémně</i>
P1. Mám špatné sny, v nichž se odehrává daná událost, nebo které mají jasný vztah k této události?	0	1	2	3	4
P2. Mám silné obrazy, představy nebo vzpomínky, které se někdy objeví a při kterých mám pocit, že se událost odehrává znovu tady a teď?	0	1	2	3	4
P3. Vyhýbám se vnitřním připomínkám události (např. myšlenkám, pocitům nebo tělesným pocitům)?	0	1	2	3	4
P4. Vyhýbám se tomu, co mi v okolí událost připomíná (např. lidem, místům, rozhovorům, věcem, činnostem nebo situacím)?	0	1	2	3	4
P5. Jsem nadměrně ostražitý(á), bdělý(á), lehavý(á) nebo ve střehu?	0	1	2	3	4
P6. Cítím se nervózní, zvýšeně podrážděný(á), snadno „vystartuji“?	0	1	2	3	4

V posledním měsíci jste měl(a) níže uvedené problémy:

P7. Byly narušeny moje vztahy nebo sociální život?	0	1	2	3	4
P8. Byla narušena moje práce nebo schopnost pracovat?	0	1	2	3	4
P9. Byla narušena jakákoliv jiná důležitá část mého života (např. rodičovské fungování, studium, školní práce či další důležité aktivity)?	0	1	2	3	4

Níže jsou uvedeny problémy, které lidé, jenž zažili stresující či traumatické události, mívají občas. Položky se týkají možností, které obvykle pociťujete, jakými obvykle uvažujete o sobě a jakými se obvykle chováte ke druhým. Zakroužkujte u následujících položek, do jaké míry pro Vás platí.

	<i>vůbec ne</i>	<i>málo</i>	<i>středně</i>	<i>docela dost</i>	<i>extrémně</i>
C1. Když jsem rozčilený(á), trvá mi dlouho, než se zklidním.	0	1	2	3	4
C2. Cítím se emočně otupěle nebo jako bych byl(a) odpojen(a) od svých emocí.	0	1	2	3	4
C3. Cítím, že selhávám.	0	1	2	3	4
C4. Cítím se bezcenný(á).	0	1	2	3	4
C5. Cítím se vzdáleně nebo odcizeně od druhých lidí.	0	1	2	3	4
C6. Je pro mne těžké zůstat emočně blízko druhým lidem.	0	1	2	3	4

V posledním měsíci jste měl(a) níže uvedené problémy, které vznikly na základě Vašich obvyklých potíží v emocích, přesvědčení o sobě a ve vztazích k druhým:

C7. Pociťoval(a) jsem starosti, obavy nebo stres ohledně mých vztahů k blízkým lidem nebo v oblasti sociálního života?	0	1	2	3	4
C8. Byla narušena moje práce nebo schopnost pracovat?	0	1	2	3	4
C9. Byla narušena jakákoliv jiná důležitá část mého života (např. rodičovské fungování, studium, školní práce či další důležité aktivity)?	0	1	2	3	4

1.Diagnostické hodnocení pro PTSP a KPTSP:

PTSP

Pokud je P1 nebo P2 ≥ 2 (kritéria pro **znovuprožívání tady a teď**/Re-experiencing/**Re_dx**)

Pokud je P3 nebo P4 ≥ 2 (kritéria pro **vyhýbání**/Avoidance/**Av_dx**).

Pokud je P5 nebo P6 ≥ 2 (kritéria pro **přetrvávající pocit ohrožení**/Threat/**Th_dx**)

a zároveň:

nejméně jedno z P7, P8 či P9 ≥ 2 (kritéria pro **PTSD funkční poruchy**/functional impairment/**PTSDFI**)

Pokud jsou přítomna kritéria „Re_dx“ a „Av_dx“ a „Th_dx“ a „PTSDFI“, pak jsou splněna kritéria pro PTSP.

KPTSP

Pokud je C1 nebo C2 ≥ 2 (kritéria pro **afektivní dysregulaci**/Affective dysregulation/**AD_dx**)

Pokud je C3 nebo C4 ≥ 2 (kritéria pro **negativní sebepojetí**/Negative self-concept/**NSC_dx**)

Pokud je C5 nebo C6 ≥ 2 (kritéria pro **narušení vztahů**/Disturbances in relationships/**DR_dx**)

a zároveň:

nejméně jedno z C7, C8 nebo C9 ≥ 2 (kritéria pro **DSO funkční poruchy**/Disturbances of self-organisation - functional impairment/**DSOFI**)

Pokud jsou přítomna kritéria „AD_dx“ a „NSC_dx“ a „DR_dx“ a „DSOFI“, pak jsou splněna kritéria pro DSO (poruchy sebe-organizace).

PTSP je diagnostikována, pokud jsou splněna kritéria pro PTSP, ale ne kritéria pro DSO.

KPTSP je diagnostikována, pokud jsou splněna jak kritéria pro PTSP, tak kritéria pro DSO.

Pokud nejsou splněna kritéria pro PTSP, nebo jsou splněna kritéria pouze pro DSO, pak není výsledkem žádná diagnóza.

2.Dimenzionální hodnocení pro PTSP a KPTSP:

Skóry mohou být vypočítány pro každý klastr symptomů u PTSP či DSO, jejich součet tvoří PTSP nebo DSO skór.

PTSP

Součet skórů Likertovy škály pro P1 a P2 (**znovuprožívání tady a teď**/Re-experiencing/ skór **Re**)

Součet skórů Likertovy škály pro P3 a P4 (**vyhýbání**/Avoidance/skór **Av**)

Součet skórů Likertovy škály pro P5 a P6 (**přetrvávající pocit ohrožení**/Threat/skór **Th**)

PTSP skór = Re+Av+Th.

DSO

Součet skórů Likertovy škály pro C1 a C2 (**afektivní dysregulace**/Affective dysregulation/ skór **AD**)

Součet skórů Likertovy škály pro C3 a C4 (**negativní sebepojetí**/Negative self-concept/ skór **NSC**)

Součet skórů Likertovy škály pro C5 a C6 (**narušení ve vztazích**/Disturbances in relationships/skór **DR**)

DSO skór = AD+NSC+DR.